

Decizia nr. 728 din 23.07.2019
privind somarea PATRIARHIA ROMÂNĂ – ADMINISTRAȚIA PATRIARHALĂ
București, bd. Regina Maria nr. 1, sector 4

- pentru postul RADIO TRINITAS
Iași, Str. Petru Movilă nr. 69, jud. Iași; București, Sf. Ecaterina nr. 2, sector 2
Craiova, Str. Mitropolit Firmilian nr. 4; Sibiu, Str. Mitropoliei nr. 36

Întrunit în ședință publică în ziua de 23 iulie 2019, Consiliul Național al Audiovizualului a analizat raportul întocmit de Direcția Monitorizare, în baza sesizării nr. 6633/18.06.2019, cu privire la emisiunea „Răspundem ascultătorilor” difuzată în data de 27.05.2019, de postul postul RADIO TRINITAS.

Postul RADIO TRINITAS aparține radiodifuzorului PATRIARHIA ROMÂNĂ – ADMINISTRAȚIA PATRIARHALĂ (licența audiovizuală nr. S-R 92.3/22.06.2004 eliberată la 20.10.2016 și decizia de autorizare nr. 707.5-1/04.02.2016 eliberată la 20.10.2016, pentru localitatea Iași, județul Iași).

În urma analizării raportului de monitorizare și a audierii unor înregistrări, membrii Consiliului au constatat că radiodifuzorul a încălcat dispozițiile art. 47 alin. (4) din Decizia nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, cu modificările și completările ulterioare (Codul audiovizualului), potrivit cărora sunt interzise în programele audiovizuale afirmații defăimătoare generalizatoare la adresa unei persoane pe baza apartenenței acesteia la un grup/o comunitate definit(ă) de gen, vârstă, rasă, etnie, naționalitate, cetățenie, credințe religioase, orientare sexuală, nivel de educație, categorie socială, afecțiuni medicale sau caracteristici fizice.

În fapt, în data de 27.05.2019, în intervalul orar 21.30-23.00, postul RADIO TRINITAS a difuzat emisiunea „Răspundem ascultătorilor”, realizată de Narcis Stupcanu, invitat fiind pr. Vasile Răducă.

Cu privire la conținutul acestei ediții, redăm aspectele reținute în raportul de monitorizare:

După o primă parte, în care invitatul emisiunii a expus poziția Bisericii cu privire la rolul lui Dumnezeu în conceperea copiilor, la relațiile de cuplu, la educația sexuală a tinerilor și la avort, s-a trecut la citirea întrebărilor primite pe SMS și intervențiile în direct ale ascultătorilor. Prima ascultătoare a fost doamna Gabriela, din Argeș, care, povestindu-și necazurile cu fiicele sale, spune, la un moment dat, următoarele:

Gabriela din Argeș: (sel.1) (...) ea (n.n. fiica cea mică a doamnei) s-a îndrăgostit de un băiat, în fine, s-au despărțit după 4-5 ani de relație, cum zic tinerii acum este, să zic, tot într-un concubinaj, deși ei nu locuiesc împreună, sunt colegi la serviciu, cu un băiat care e de religie musulmană și...

Pr. Vasile Răducă: *Aaa, vai de noi!*

Gabriela din Argeș: ... eu, de multe ori, am o retenție așa, în privința asta că mă gândesc că n-o să se poată, nici nu știu dacă el are botezul, dacă are taina botezului...

Pr. Vasile Răducă: *Păi, dacă e musulman, n-are botezul, doamnă, este cu totul altă religie... și vine dintr-o religie...*

Narcis Stupcan: *Care ar fi întrebarea dvs.? (...)*

Pr. Vasile Răducă: (sel.2) *Doamnă, eu v-aș da două răspunsuri. Înainte de toate, rugați-vă...*

Narcis Stupcan: *Rămâneți pe frecvență ca să ascultați răspunsul părintelui profesor.*

Pr. Vasile Răducă: ... *rugați-vă la Dumnezeu ca fata dumneavoastră să termine cu această relație. Tânărul respectiv este de altă religie dar, credeți-mă, eu, ca român, gândindu-mă la istoria de 500 de ani în care românii au stat sub turci, am, doamnă, îmi pare rău c-o spun, am mari rezerve față de anumite forme de intimitate cu anumite persoane. Mă rog, este o suferință a mea; când aud cuvântul „turc”, credeți-mă că fug, poate să fie o suferință a mea, nu urăsc popoarele, dar gândindu-mă la Ștefan cel Mare, la Mircea cel Bătrân, la toată istoria noastră plină de sânge...*

Narcis Stupcan: *S-au schimbat, totuși, vremurile...*

Pr. Vasile Răducă: ... *vă rog, ăsta e un aspect. Vă rog să rețineți că, în Islam, femeia este considerată o lighioană care nu face altceva decât plăcere bărbatului, cât acest bărbat este capabil să aibă asemenea plăcere. În Islam, femeia este gândită ca o ființă fără suflet. Bine ar fi, mi-aș dori din tot sufletul să știu că fata dvs. a găsit un român pe care să-l iubească, cu care să facă o casă, cu care să facă copii, decât să trăiască drama, mai târziu, a unei existențe care se numește căsătorie în fața autorităților civile, dar cu drame de credință, de intimitate, de mod de a vedea lucrurile, pe care băiatul acesta pe care-l iubește le are, venind dintr-o cultură anume și pe care ea, la rândul ei, le are dintr-o cultură anume. Rugați-vă la Dumnezeu s-o lumineze în așa fel încât să rezolve această problemă.*

Un alt ascultător, Valentin, din București, comentează răspunsul pe care invitatul l-a dat primei doamne, iar părintele îi dă următoarea replică:

Valentin din București: (sel.3) *Întâi, aș avea un mic comentariu, vizavi de doamna aceea și de răspunsul părintelui referitor la doamna care avea o fată într-o relație cu un musulman. Acuma, eu nu știu, părintele de unde știe că fata nu-l va aduce la ortodoxie, că dacă între ei este iubire și scopul...*

Pr. Vasile Răducă: *De aceea am spus să se roage doamna...*

Valentin din București: *Da, dar ați zis să înceteze...*

Pr. Vasile Răducă: *Numai că eu știu, din experiența pe care o am, și am o anumită vârstă...*

Valentin din București: *Am înțeles.*

Pr. Vasile Răducă: *Din păcate, niciun musulman convertit nu a devenit un creștin practicant. E o experiență tristă, îmi pare rău.*

Un ascultător, pe care moderatorul îl prezintă ca Bogdan, un fost student al părintelui invitat în studio, vrea să știe părerea acestuia despre sintagma „prezervativul este mai bun decât avortul” iar răspunsul, în termeni științifici, din partea invitatului, este următorul:

Pr. Vasile Răducă: (sel.4) ... *în utilizarea prezervativului, nu facem altceva decât, cei tineri care fac lucrul acesta, nu fac altceva decât să se masturbeze, care este o practică dezgustătoare.*

Narcis Stupcan: *E păcat.*

Pr. Vasile Răducă: *Din păcate, pentru că, în actul sexual, femeia primește ceea ce bărbatul este dator să-i ofere. Lichidul spermatic cuprinde o serie de substanțe chimice care neutralizează estrogenii (sic!) pe care îi are organul femeii. Femeia, spre exemplu, în perioada ciclului, este bombardată cu o cantitate extraordinară de estrogeni (sic!) care sunt cancerigeni. O relație firească, normală, în limitele normalului între bărbat și femeie, îi aduce femeii sănătate, altfel, ea nu este decât excitată, masturbată, pur și simplu, și, fie că, la un moment dat, are un acces și se duce la un bărbat care are cu ea o relație normală și-și părăsește soțul care, pe o perioadă de timp, n-a făcut altceva decât s-o masturbeze, scuzați-mi că sunt foarte dur.*

Narcis Stupcan: *Iată, sunt lucruri grave, pe care nu le percepem...*

Pr. Vasile Răducă: *Acei oameni nu știu ce înseamnă acel act. Mai bine unul mai rar, se vorbește de calendar, nu întâmplător Dumnezeu a lăsat o perioadă de infertilitate în trupul femeii. Mai bine mai rar, dar*

cumsecade și să-i oferi soției ceea ce organismul ei are nevoie, din punct de vedere biochimic, decât să o masturbezi și să trăiești într-o succesiune de acte de masturbare de care să-ți fie, practic, scârbă și silă și rușine. Cu atât mai mult, nu este recomandat avortul.(...) Adică testosteronul de la bărbat are o anumită destinație vizavi de extrogenii (sic!) pe care-i presupune organismul femeii.

Ultima întrebare a emisiunii a fost de la o doamnă din Târgoviște, Luminița, care dorea să știe dacă și copiii proveniți în urma unor violuri sunt tot daruri de la Dumnezeu.

Narcis Stupcan: (sel.5) *Luminița, din Târgoviște: copiii proveniți din viol sau alte forme abuzive sunt tot daruri?*

Pr. Vasile Răducă: *E o problemă mai delicată aceasta. În general, o femeie nu acceptă, adică sunt rarissime cazurile în care violul se soldează cu graviditate. Vă rog să rețineți, sunt rarissime cazurile când violul se soldează cu graviditate. Când se soldează cu graviditate, sunt mai multe cauze: fie că este vorba de un viol la care ai consimțit și care ți-a plăcut să se repete, fie că te-ai găsit în imposibilitatea de a face de așa manieră încât celulele germinale care sunt pe punctul de a se întâlni, să se și întâlnească și să fie fertilizat oul. Drumul pe care spermatozoizii îl duc spre a întâlni ovocitul care se găsește în trompele falopiene, este un drum anevoios pentru spermatozoizi, care reușesc să penetreze peretele ovocitului la distanță de câteva ore-chiar 30 de ore-încât o persoană care a fost violată are suficient timp să meargă la medic, dacă vreți, la ginecolog, sau și ea, dacă e o persoană deșteaptă și, pur și simplu, prin măsuri igienice, să facă de așa manieră încât spermatozoidul să nu ajungă să atingă ovocitul și să realizeze fertilizarea. Așa că ideea, cum am văzut-o de curând la cineva, că pruncii obținută sau că o femeie are dreptul să avorteze fătul care s-a constituit în urma unui viol, nu este întemeiată și nu este acceptată de Biserică. Vă rog să rețineți: când e vorba de viol, este vorba de un viol la care au consimțit persoanele respective sau sunt în imposibilitatea de a interveni, prin măsuri igienice, încât să facă de așa manieră încât spermatozoizii să nu atingă ovocitul, care stă acolo, așa, ca-ntr-o floare, în trompele falopiene.*

Narcis Stupcan: *deci, tot un dar de la...*

Pr. Vasile Răducă: *Se poate rezolva, dacă considerați că nu e dar a lui Dumnezeu, ci este o siluire, dar dacă s-a produs și așa, luați-l ca pe un dar a lui Dumnezeu.*

Analizând conținutul redat anterior și audiind înregistrări, membrii Consiliului au constatat că emisiunea „Răspundem ascultătorilor” din 27.05.2019 a fost difuzată cu încălcarea prevederilor art. 47 alin. (4), potrivit cărora sunt interzise în programele audiovizuale afirmații defăimătoare generalizatoare la adresa unei persoane pe baza apartenenței acesteia la un grup/o comunitate definit(ă) de gen, vârstă, rasă, etnie, naționalitate, cetățenie, credințe religioase, orientare sexuală, nivel de educație, categorie socială, afecțiuni medicale sau caracteristici fizice.

În timpul emisiunii, a intervenit telefonic o radioascultătoare care a relatat despre o problemă personală, potrivit căreia fiica acesteia are o relație cu un tânăr de religie musulmană, context în care preotul care participa la emisiune, printre altele, a afirmat: „Vă rog să rețineți că, în Islam, femeia este considerată o lighioană care nu face altceva decât plăcere bărbatului, cât acest bărbat este capabil să aibă asemenea plăcere. În Islam, femeia este gândită ca o ființă fără suflet.”

Într-o altă conjunctură, în care preotului invitat i-a fost solicitat să lămurească sintagma „prezervativul este mai bun decât avortul”, acesta a afirmat următoarele: „... în utilizarea prezervativului, nu facem altceva decât, cei tineri care fac lucrul acesta, nu fac altceva decât să se masturbeze, care este o practică dezgustătoare. ...O relație firească, normală, în limitele normalului între bărbat și femeie, îi aduce femeii sănătate, altfel, ea nu este decât excitată, masturbată, pur și simplu..., n-a făcut altceva decât s-o masturbeze, scuzați-mi că sunt foarte dur.”

De asemenea, referindu-se la întrebarea unei alte radioascultătoare, care dorea să știe dacă și copiii proveniți în urma unor violuri sunt tot daruri de la Dumnezeu, preotul invitat a susținut că: *„Vă rog să rețineți, sunt rarissime cazurile când violul se soldează cu graviditate. Când se soldează cu graviditate, sunt mai multe cauze: fie că este vorba de un viol la care ai consimțit și care ți-a plăcut să se repete, fie că te-ai găsit în imposibilitatea de a face de așa manieră încât celulele germinale care sunt pe punctul de a se întâlni, să se și întâlnească și să fie fertilizat oul ... Vă rog să rețineți: când e vorba de viol, este vorba de un viol la care au consimțit persoanele respective sau sunt în imposibilitatea de a interveni, prin măsuri igienice...”*

Astfel, Consiliul a constatat că, referindu-se la unele situații de viață, subiecte sensibile, precum cele exemplificate anterior, preotul invitat a făcut comentarii generalizatoare defăimătoare la adresa persoanei, în speță, a femeii de religie musulmană sau a celei care a rămas însărcinate în urma unui viol ori a celei care în relațiile sexuale folosește prezervativul. Față de acestea, Consiliul a mai constatat că moderatorul nu a avut nicio reacție, în condițiile în care norma legală incidentă interzice asemenea afirmații defăimătoare la adresa persoanei.

Din aceeași perspectivă, prezent la ședința publică, reprezentatul radiodifuzorului s-a delimitat categoric de modalitatea în care s-a exprimat preotul respectiv în cadrul emisiunii analizate și de lipsa de atitudine a moderatorului.

Față de aceste aspecte, ținând cont de criteriile legale de individualizare a sancțiunii prevăzute la art. 90 alin. (4) din Legea audiovizualului, membrii Consiliului au propus sancționarea radiodifuzorului cu somație publică.

Supusă la vot, propunerea de sancționare a fost adoptată cu respectarea condițiilor de legalitate prevăzute de art. 15 din Legea audiovizualului.

În temeiul prevederilor art. 90 alin. (3) din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare,

DECIZIE:

Art. 1. Radiodifuzorul PATRIARHIA ROMÂNĂ–ADMINISTRAȚIA PATRIARHALĂ (licența audiovizuală nr. S-R 92.3/22.06.2004 eliberată la 20.10.2016 și decizia de autorizare nr. 707.5-1/04.02.2016 eliberată la 20.10.2016, pentru postul RADIO TRINITAS din localitatea Iași, județul Iași) se sancționează **somație publică de intrare în legalitate** pentru încălcarea dispozițiilor art. 47 alin. (4) din Decizia nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 2. În conformitate cu prevederile art. 93 alin. (3) din Legea audiovizualului, prezenta decizie poate fi atacată direct la secția de contencios administrativ a curții de apel, fără a fi necesară formularea unei plângeri prealabile, în termen de 15 zile de la comunicare.

Art. 3. Potrivit dispozițiilor art. 93¹ alin. (1) și (3) din Legea nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare, radiodifuzorul are obligația de a transmite, în următoarele 24 de ore de la comunicare, de cel puțin 3 ori, în intervalul orar **06.00-14.00**, din care o dată în principală emisiune de știri, următorul text:

„Consiliul Național al Audiovizualului a sancționat postul RADIO TRINITAS cu somație publică, deoarece în emisiunea „Răspundem ascultătorilor” din 27 mai 2019, referindu-se la unele situații de viață, subiecte sensibile, preotul invitat a făcut afirmații generalizatoare defăimătoare la adresa persoanei, fapt interzis de art. 47 din Codul audiovizualului.”

Vă atragem atenția că textul nu poate fi difuzat în calupuri de publicitate.

PREȘEDINTE,

MARIA MONICA GUBERNAT

Serviciul juridic, reglementări
și relații europene
Șef serviciu Dumitru Ciobanu